

ARKEOLOGISK REGISTRERING VED STØDDEN I KRISTIANSAND KOMMUNE 2014
SAKSNUMMER: 2013017

RAPPORT

STØDDEN

JØRGEN JOHANNESSEN

Forsidefoto: Løs kjøll fra klinkbygget seilskute Foto: Morten Reitan/
NMM.

Forfatter: Jørgen Johannessen

Layout: Tori Falck

Der hvor rettigheter til illustrasjoner ikke er spesifisert tilhører dette NMM.
Det må ikke kopieres fra denne publikasjonen ut over det som er tillatt
etter bestemmelser i lov om opphavsrett.

© Norsk Maritimt Museum 2014

NORSK MARITIMT MUSEUM

BYGDØYNESVEIEN 37

0286 OSLO

TLF: +47 24 11 41 50

E-POST: fellespost@marmuseum.no

<http://www.marmuseum.no>

ORG. NR. 981 518 284

ISSN: 1892-5863

ISBN:

Kommune: Kristiansand	Fylke: Vest-Agder
Plansaknummer: 2013017	Navn på sak: Stødden
Tiltakshaver: Stødden utvikling AS	Adresse: Alf Petter Mollestad i Multiconsult. Tlf: 99 63 76 43
Tidsrom for undersøkelse: 20. februar 2013	Kartreferanse:
NMM funn-nr.:	Askeladden ID -nr.: 175361. Enkeltminne 1 og 2
Kulturminnetype: Båtfunn	Rapportansvar: Jørgen Johannessen
Prosjektleder: Jørgen Johannessen	Rapport utført: 2014
Rapport ved: Jørgen Johannessen	Kvalitetssikret: Navn/ dato Morten Reitan

SAMMENDRAG

Norsk Maritimt Museum er kulturminnevernets landsdelsinstitusjon for forvaltning av kulturminner under vann i Sør-Norge. Reguleringsplanen er registrert ut fra hensynet til en eventuell konflikt med kulturminner som er fredet, eller vernet, av Lov om Kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 (kml) §4 eller §14.

Undersøkelsen ble gjennomført ved hjelp av og svømmedykking. Det ble funnet to kulturminner under vann (Askeladden 175361, enkeltminne 1 og 2). Undersøkelsesplikten etter § 9 er oppfylt. Funnene ligger i et område i reguleringsplanen regulert til næringsbebyggelse. Slik reguleringsplanen fremstår, må det søkes om dispensasjon fra kulturminneloven. Søknaden stiles Riksantikvaren, men oversendes Norsk Maritimt Museum. Plan fremstilt til offentlig ettersyn kan ikke godkjennes. Alternativt kan planen tegnes om slik at det tas hensyn til kulturminnene.

Bakgrunn

Norsk Maritimt Museum er kulturminnevernets landsdelsinstitusjon for forvaltning av kulturminner under vann i Sør-Norge. Reguleringsplan til offentlig ettersyn for Støodden er arkeologisk registrert ut fra hensynet til en eventuell konflikt med kulturminner som er fredet, eller vernet, av Lov om Kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 (kml) § 4 eller § 14. Kontrakt for befarings ble inngått med Støodden AS 8. januar 2013.

Undersøkelsen ble gjennomført ved hjelp av svømmedykking. Jørgen Johannessen, Morten Reitan og Pål Nymoen fra Norsk Maritimt Museum gjennomførte undersøkelsen.

Metode

Vi valgte å svømme over områder i reguleringsplanen for visuell besiktelse. I deler av området blir det raskt dypere enn 10 meter. Det er funnet steinalder på land og ettersom dette er et transgredert terreng vurderte vi også steinalderpotensiale under vann, men med tanke på dybden var det lite aktuelt. Det ble funnet to skipsvrak ved visuell besiktigelse.

Funn

De to vrakene har lenge vært eksponert for pælemark, men deler av vrakene var også uberørt. Antagelig er vrakene vasket frem etter vinterens stormer. Båtene ligger på to meters dybde. Det ene vraket er en flatbunnet lekter av tre, mens det andre vraket er en kjølbåt med akterstevn. Størrelsen er opprinnelig anslagsvis 30 fot. Kjølen lå helt løst. Det ble tatt opp et band og en bunnstokk for nærmere datering og undersøkelse. Bordene på det klinkbygde vraket har vært omkring 20 cm brede. Det er spor etter feste for mastefisk på bunnstokken.

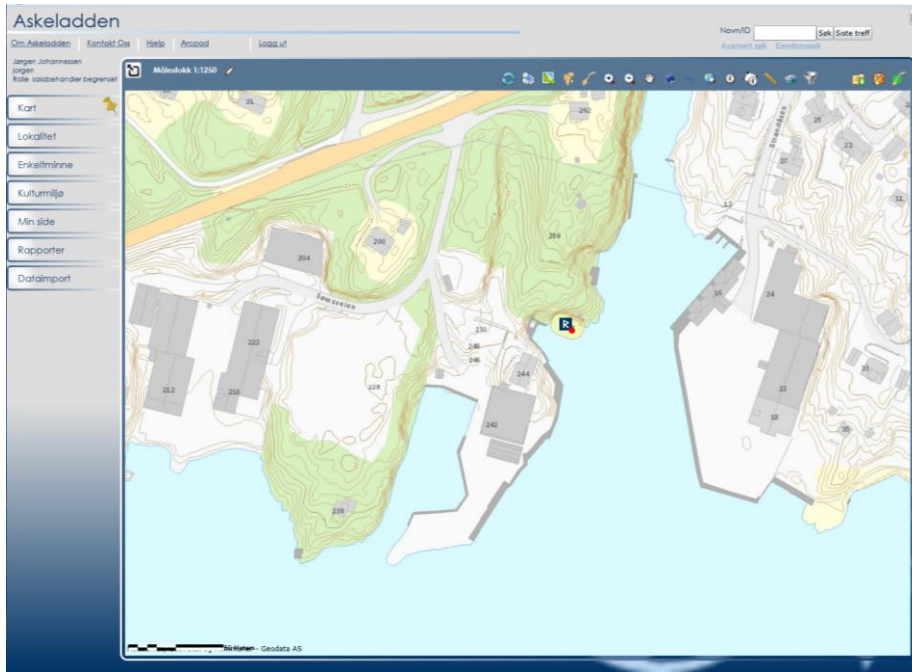
Det er svært lite sannsynlig at slike båter ble bygget etter 1914 og vraket er derfor automatisk fredet. Også lekteren er mest sannsynlig mer enn 100 år ettersom lekteren er laget av tre, i samme kontekst og det var heller ikke noe som kunne indikere at vraket er yngre, slik som gjengede skruer, maling, etc. Det er sendt inn to årringedateringer for mer presis datering, men på grunn av tidspress velger vi å sende rapporten allerede nå. Det lå for øvrig en del moderne skrot og deler av brygger over båtene. Det lå også en del kreosot oppå vraket. Vrakene er lagt inn i Askeladden som ID 175361, enkeltminne 1 og 2.

Figur 1 Bunnstokk fra klinkbygd fartøy Askeladden ID 175361 - 1.

Figur 2 Feste for akterstevn på kjøll. Askeladden ID 175361 – 1.

Figur 3 Skjermdump av Askeladden med innlagt funn.

Figur 4 Sporlogg. Håndholt GPS i båt. Dykkeren befinner seg vanligvis lenger unna og det må tas forbehold om posisjonsavvik. Det var god sikt den aktuelle dagen. Minst 20 meter.

Konklusjon

Vrakene er fredet etter kulturminneloven. Slik reguleringsplanen fremstilles kommer kulturminnene i konflikt med formålet med planen. Reguleringsplan til offentlig ettersyn kan derfor ikke godkjennes. Det må søkes om dispensasjon etter kulturminneloven. Alternativt kan planen tegnes om.

